

עין משפט
גזירה

ח:

חמש עשרה נשים פרק ראשון יבמות

מסורת הש"ס

בט א מ"י פ"ב מה"ל
אסורין ביה הי"ט
אמנ לאין תק טושי"ט
אשתי סתן לו ט"ו ט"ו
ל ב מ"י יבמנ וטושי"ט
לא ג מ"י פ"ה מה"ל
יבמנ ה"ל טו טמנ
גמין לא טושי"ט אש"ט
סתינ קמט טתי"ט א'
ל"ב ד מ"י ט"ט פ"ב ה"ג
ד טמנ עשין ט"ט
טושי"ט ט"ט ס"י קט"ו ט'
ל"ג ה מ"י פ"ב מהלכות
שגגות הלכה א':

למישרי צרה שא"כ במקום מצוה. וז"ל להנכו שינוי לעיל
דמזכירי קרא לערוה גופה מנא להו למישרי לרה
שלא במקום מצוה וי"ל דנפקא להו מהיכא דנפקא ליה לרבי:
מאי וליקח בו. מנינו למימר דמיתורא דה"א דרשי' מרין
ליקומין דדרשין צפ"ב
דקדושין (דף מ"א.) ושלא ושלאה מלמד
שהשליח עשה שלא כקונ"ט פ"י
דולקאה משמע דנפלו לו שמים ואמר
רחמנא ולקחה לאחת ולא לשתיהן
ולכא להקשות לפירושו דלמא לאה
גופא אינטרין לכשנפלו לו שמי יבמות
מנית אמר שלא ייבם אלא אחת מנא
ליה למידרש כל היכא דאיכא מרין
לקומין כו' דהא דרשין לה כהמולך
(לקמן דף מ"ד.) מלת בית אחיו בית
אחד הוא בונה ואינו בונה שמי צמים
וז"ל ודלמא אחא קרא למימר שייבם
הזרה ולא הערוה ונמ"ד ערוה
ס"ט: (א) לא לריבא קרא עתא:

כל היבא דאיבא תרין לקוחין כו'.
וז"ל חייבי עשה נמי ליתסרי
לזרה לריבא למימר דאי בעי האי
נסיב ואי בעי האי נסיב ועוד מימיה
דשמיא ליבא לזרה ערוה כרת וז"ל
מיבני חליטה כמו חייבי עשה דמרבני
להו מיבמתו צפרק שני (לקמן כו.) וי"ל
דחייבי עשה דאימרכו לחליטה ואית
בזו זיקה קמא הוה ככלל ולקחה וז"ל
זרת ערוה ע"כ לא ציעא חליטה דאי
ציעא הוה ככלל ולקחה ועוד ולקחה
משמע לשון תפיסת קדושין הלכך
חייבי עשה דתפסי בהו קדושין הוה
ככלל ולקחה: **מלמד** שמגרשה
בגט ומחזירה. צפרק החולך (לקמן
דף ק"ג.) אמרינן דליאטרין דס"ד
מזוה דרמא רחמנא עליה עבדה
השתא תיקום עליה באיסור אשת אח
ומימיה דמשמע דלציאה שניה לא
קריין קרא להטרי ואמאי והא מזוה
דרמא רחמנא עלויה עבדה מציאה
ראשונה דהא ציאה שניה לא דמיא
חייבי לאין כדאמר צפרק שני (לקמן
כו.) ושם וי"ל דציאה שניה לא לריבא
קרא דסבבא עליה דלא אמר רחמנא
יבא עליה לזרעה אחר ציאה ראשונה
ומ"מ ציאה שניה לא דמיא חייבי
לאין דרשות היא וליכא עשה אלא
צניאה ראשונה (א.) **ויבמה** בע"ז
ברחה. הכל משמע דמה"א דרש'
לה ומימיה דצפ"ק דקדושין (דף י"ד.)
ועם משמע דרש' מה"א ציאה גומר
בה ואין כו' דפרין התם והא מיבני
ליה ויבמה על כחה א"כ לימא קרא
ויבם וי"ל דהתם הכי ו"פרין א"כ
ללציאה גומרת בה גרידא אחא ימנא
קרא ויבם ויבמתו זה יש לקמן צפרק
אלמנה (דף סח.) ושם א"כ
לימא קרא והיא צדקשים לא תאכל
דרשין מיבמה עדיין יבומין הראשונים עליה וז"ל יתכן דדרשין
היי תלמא דרשות מיבם ויבם וכענין זה ברש' האיש
מקדש (קדושין דף מ"א.) דרש' שלשה דרשות מושלמה שלא ושלא
ושלמה: **אין** חייבין א"א ע"ז דבר שדונו ברת. למעטי חייבי
לאין ועל שגגתו מטלת למעטי פסח ומיילא דלית בהו מטלת כדתנן
צפ"ק דכריתות (דף כ.) ולא צעודת כוכבים אלא על דבר שדונו
כרת למעטי מגפף ומנשק ושגגתו מטלת למעטי דבר שאין בו מעשה:
ס"ט: (ד) סח: ושם א"כ

תוספות ישנים

איפוך אלא דכחה היא
לחמרי יבמנ עלא במקום
זניה ועוד דלגלות ערוה
יתשעת דקרא סתינ אש"ט
יב"ל לשון יבם שיהא
מקום מניה וא"כ יב
ג' לזר נחמקס מניה
היא אסורה לזרעה מותרת.
קרא אשה אל אחותה
א תקח דמשמע שתיים
אסורות טיקס עלא במקום
זניה. א"כ לא יאמר
גליה מסבבה כי פרישין
זרשיה דקרא ולשייה
יתבי זאשה אל אחותה
א תקח דמשמע שתיים
אסורות. ויבמנ דלגלות
גרוה דמשמע ערוה
זיקה וזלי משנין משכחה
מקום מניה היא אסורה
לזרעה מותרת ושלא במקום
זניה שתיים אסורות וא"כ
שגגתו עליה לא תשם
יב"ל שאין לו לזר משכחה
היינו במקום מניה שתיים
אסורות עלא במקום מניה
היא אסורה לזרעה מותרת:
צ"ל ויתבי זאשה אל אחותה
דבר משנין. וז"ל סתינ
ד' לא משמע לזר מלזר
מפיק ליה לזר ערוה
זיקה לכדי משנין א"כ
ועוד דלמשמע אין מנין
דין העלם דבר. לחייבין
אש"ט וזלי על החיוב כשגג
אין מציא פ"ר אלא על
העלם דבר שדונו כרת
ושגגתו מטלת. אלא במקום
אש"ט וזלי חייב לציאה אש"ט
אש"ט לפי שהיא ככלל נפש
אחת. וליכא השוה לזר
לזון מציא פ"ר במקום
אש"ט. אלא אש"ט יב"ל.
כדתנן גט טו. אש"ט וזלי
השאל המשיח והיחיד
חייבין ובי"ד פטורין ט"ט
נ"ח.

מאי עממא. כלומר היכי מידרשא היתר מהכא: **במקום עליה הוא**.
דמכני לזרורין למיכר זרה ולא במקום אחר: **אימא ערוה גופה שלא**
במקום מצוה שפארי. מדמכני עליה דקאי נמי לאחות אשה: **כל**
שכמייה. אשמך לא משא את אחותה: **פרי קראי כפיבי**. מעיקרא
מכני לזרור דמשמע לא היא ולא
זרמה והדר מכני לגלות ערוה
דמשמע חדא הוא דלמיכר: **במקום**
מצוה שפארי אסורין. כדמכני עליה
דמשמע במקום עליה: **ואיפוך אלא**
במקום מצוה היא אסורה וזרמה
מוסרפ. דהא עליה אלגלות ערוה
סמיך דמשמע חדא למדרש הכי במקום
עליה הוא דלא אסור לן אלא חדא
וקרא דלזרור אש"ט במקום מצוה:
א"כ לא יאמר עליה. דנכנא עליה
נמי כי קאו לן קראי אהדי משנין
להו מסבבא הכי הימירא למנוה
ואיסורא שלא במקום מצוה הלכך
עליה לחדושי אחא למדרשיה אלזרור
ולמיכר זרה במקום מצוה כערוה:
ממאי דהאי עליה לאיסורא. אכרה
ולא לערוה דלמא למישרי מרזייהו
במקום מצוה אחא והכי משמע ואשה
אל אחותה לא תקח לזרור לא היא
ולא זרה ואם עליה דמקום מצוה היא
אפי' בחייה ומקיים (כמו) יבמה יבא
עליה: **דייבוס: לזרד' שמשון**. צפרק
ד' אחים (לקמן דף כ"ה.) ג' אחין שנים
מהם נשאין שמי אחיות או אשה
ובמה ומנו ונפלו לפני גלגליה הרי
אלו חוללות ולא מתייבמ' לפי שמתיהן
זקוקות לו מקדושי שני אחיו וזיקה
היי קצת קדושין ואי מייבם חדא
מנייהו קנסיב אחות זקוקתו בחייה
וזקוקתו הויה כשמו אכל חליטה בעיה
דלא אליס למייהו כאחות אשה ממש
להפטר בלא כלום ומניא דברייתא
רבי שמעון פטור בשתיים מן החליטה
ומן הייבוס וליף טעמא מלזרור
בשעה שנעשו כרות זו לזו כגון הכל
דנעשו האחיות כרות זו לזו צזיקה לא
יהא לך ליקומין אפילו באחת מהן:
א"כ. דהאי ולקחה לגופיה הוא דלתא
ימנא קרא ולקח מאי ולקחה דמשמע
דשמיס נפלו לו מאחי ואמר רחמנא
ולקחה לאחת ולא לשתייהן אי קרינא
ולקחה בכל חדא מנייהו שריין כל
חדא מנייהו ואי לא קרינא ולקחה
בכל חדא מנייהו כגון שהאחת ערוה
מרזייהו אסורין. וזרות כרותיהן נמי
מהכא נפקא דמשנפלה לו זרת ערוה
מאחי הראשון ונדחת הערוה ממנו
נאסרה עליו עולמית משום אשת אח
וכשנתיבמה לאחי השני ולו אשה
אחרת ומת וזרעה ונפלה לפני זה לא
קרינא בה בוו שנאסרה עליו ולקחה
הלכך מרזייהו אסורין וכן לעולם:
מלמנו שמגרשה בגט ומחזירה. לאמר שגאחה נעשית כשחתו ואם
זרה לגרשה מגרשה בגט ואינה לריבא חליטה: **ומחזירה**. אם
זרה להחזיר ולא אמרינן מצוה רמא רחמנא עליה ועבדה
ומהשתא תיקום עליה באיסור אשת אח. להכי מכני ולקחה
לו לאשה דכיון שקחה נעשית כאשתו בכל דבר: **בעל**
כרחה. שאם בא עליה יבם אפילו בעל כרחה קנאה
יורשה ומטמא לה ולכל דבר היא אשתו בהך ציאה:
אין חייבין בית דין. להציא פ"ר על העלם דבר:
ולא

(א) היא כתיבה יעבין.
(ב) מנינו פ"ד: לקמן י"ט:
(ג) ז"ל לנדחין.
(ד) היותה ת. ע"ש.
(ה) ויקרא לו (ו) ודכ"ט
(ז) וז"ל פירושו.
(ח) וכן פ"ד ס"ט
פירושו להל"ה והיחיד
פ"ד ז"ל מבריתו צימות
(ז) פ"ד וז"ל ועוד קשה.

תורה אור השלם

1. ואשה אל אחתה לא
תקח לזר לנלות
ערוה עליה בחייה.
ויקרא י"ח
2. כי יבשו אחיו ויחזי
וזאת אחר מזה וכן אין
לו לא תזרעה אשת הפות
החוצצה לאיש וז' יבמה
יבא עליה ולקחה לו
לאשה ובמה:
דברים כ"ה ה'

הגהות הב"ח

(א) יב"ב ד"ה מ"י
ולמד ערוה גופה לא
כתיבה:

מוסף רש"י

שמגרשה
ומחזירה. מרי מילי
אשתינן. מגרשה בגט
ואינה לריבא חליטה.
ואשתמען שאם זרה
לחזירה מחזירה כשאר
אש"ט ומחזרה כ"ג ובע"ז
לפ"ד ב' ע"ז. אין חייבין
ב"ד. קרינא. אלא על
דבר שדונו כרת
ושגגתו מטלת. ואם
הויה דכר שחייבין אש"ט
לחזירה מחזירה כשאר
ודאי ואם נפש אחת ובי"ד
אין הם ככלל נפש אחת.
ועוד דלמשמע אין כהא
דין העלם דבר. לחייבין
אש"ט וזלי על החיוב כשגג
אין מציא פ"ר אלא על
העלם דבר שדונו כרת
ושגגתו מטלת. אלא במקום
אש"ט וזלי חייב לציאה אש"ט
אש"ט לפי שהיא ככלל נפש
אחת. וליכא השוה לזר
לזון מציא פ"ר במקום
אש"ט. אלא אש"ט יב"ל.
כדתנן גט טו. אש"ט וזלי
השאל המשיח והיחיד
חייבין ובי"ד פטורין ט"ט
נ"ח.